Uke 6
Digital etikk

IN1030 Gruppe 4

Hva skal vi i dag?

- Menti - Repetisjon av begreper
- Etikk (hva, hvorfor)
- Five provocations for Ethical HCI Research

Menti

Etikk (aka morallære)

Etikk undersøker hva som er det gode, hva som er rett og hva som er galt.
Etikk diskuterer normer, verdier og prinsipper for riktig handling.

Dersom du sier at noe er «uetisk» eller «umoralsk», mener du at det er i strid med visse **moralnormer**.

Etikk handler om kritisk refleksjon omkring all menneskelig utfoldelse.

Kommentar: moral er dine personlige prinsipper. Etikk er det man følger for å være i tråd med samfunnets “regler” rundt hva som er rett og galt.

DIGITAL ETIKK

ER: kritisk refleksjon omkring menneskelig utvikling og bruk av digitale teknologier.

I PRAKSIS: Å være bevisst og kritisk til både utvikling og bruk av teknologi er en forutsetning for å jobbe med mennesker og teknologi.

Fritt parafrasert Jo Herstads forelesning, 13.feb 2020

Relevant til Oblig 3 (oppgave 3)

Etisk refleksivitet

“Etikkens kjerne er (...) *rettferdighet*, signalisert ved vår trang til å *gripe inn* når vi opplever noe som *galt*.” - Vetlesen, A. J.

1: Reflektere over egen rolle.
2: Vær oppmerksom på egen rolle.
3: Evne å diskutere og kritisere sin posisjon utenfra.

Relevant til Oblig 3 (oppgave 3)

Hvorfor er etikk viktig?
Hvorfor er det viktig i vårt yrke?

Relevant til Oblig 3 (oppgave 3)

Eksempler på etiske digitale dilemma:

Video: Droner i krig

Video: Algoritmer for å predikere kriminalitet

Avisartikkel: Fordommer i data som brukes i algoritmer/kunstig intelligens

Avisartikkel: Regulere bruk av algoritmer

Dokumentar: iHuman

Selvkjørende biler?

MoralMachine.net

Relevant til Oblig 3 (oppgave 3)

Spørsmål?

Five provocations for Ethical HCI Research

Relevant til Oblig 3, oppgave 4

Artikkel - Five provocations for Ethical Research

“By pointing to unintended consequences of regulation and oversimplifications of unresolvable moral conflicts, we propose these provocations not as guidelines or recommendations but as instruments for challenging our views on what it means to do ethical research in HCI”

Relevant til Oblig 3, oppgave 4

Provokasjon 1

Informert samtykke gjør lite for å beskytte deltakere

- Autoritetsforholdet mellom forsker og deltaker er skjevt.
- Er informasjon lik forståelse?
    - Hvilke forutsetninger har deltakere for å forstå, og hvor mye forstår de faktisk av det de samtykker til?
- Informert samtykke er ofte unødvendig og kan villede ved å feilinformere om fordelene ved å delta i studier/forskning
- Informert samtykke bør ikke være en absolutt standard.

Relevant til Oblig 3, oppgave 4

Provokasjon 2

Forskning som involverer sårbare populasjoner/grupper bør føre til bedre fordeler for deltakerne enn for forskere

- Forskning som involverer sårbare populasjoner/grupper bør gjøre mer seriøse vurderinger av hvem som tjener på/oppnår fordeler av forskningen
- Forskere kan kvie/vegre seg for å jobbe med sårbare grupper fordi det krever mye.

Relevant til Oblig 3, oppgave 4

Provokasjon 3

Anonymisering bør være et valg som presenteres sidestilt med co-creation av studiet sammen med deltakerne, ikke som standard

- Anonymisering antar to ting:
  - Forskerne kan faktisk anonymisere deltakerne ved publisering/presentasjoner
  - Deltakerne vil ha og tjener på anonymitet.
- Det er et forhold mellom informasjonsverdien og graden av anonymitet i en tekst.
- Hvorfor bevarer vi anonymitet i forskning/studier når anonymitet handler like mye om å forsøke å antyde generaliserbarhet av funnen som å beskytte deltakerne?

Relevant til Oblig 3, oppgave 4

Provokasjon 4

“Internal review boards” (IRB) (internt etisk forskningsråd) forsinker og ødelegger forskningsstudier mer enn skaden de forhindrer, og “Internal review boards” bør derfor erstattes.

- Forholdet mellom hvor mye forskning en slik komite forstår og hvor mange fordeler en slik komite faktisk fører med seg
- IRB beskytter deltakerne fra skade uten å ta hensyn til tid/kostnad eller veie potensielle fordeler opp mot mulig skade på deltaker
- Det er en fare for at IRB-er vil overreagere og avvise eller forsinke verdifulle studier/forskningsprosjekter.
- Vi trenger en fordeling av ansvar på forskere og institusjoner, ikke masse juridisk byråkrati

Relevant til Oblig 3, oppgave 4

Provokasjon 5

Publisering av forskningsstudier som er gjort med eller av en kommersiell aktør bør blokkeres til et komplett datasett er tilgjengelig - både under evaluering av studiet og for fremtidig replikasjon av analyse.

- Hvis forskning innen HCI er basert på data som ikke er allment tilgjengelig og derfor ikke kan testes eller valideres, hvordan kvalifiserer dette som forskning?
- Kommersielle finansierte studier er ikke problematiske i seg selv, men slike studier skaper blindsoner som både må anerkjennes og undersøkes/forskes på.
- Forholdet mellom kommersielle interesser og etiske interesser

Relevant til Oblig 3, oppgave 4

Hvilke spørsmål hadde dere til artikkelen?

Relevant til Oblig 3 (oppgave 4)

akiac@uio.no